

Belastingrente van 8% over vennootschapsbelasting in strijd met evenredigheidsbeginsel

Rechtbank Noord-Nederland heeft op 7 november 2024 uitspraak gedaan in een zaak van KPMG Meijburg & Co over de belastingrente die is berekend op een aanslag vennootschapsbelasting voor het jaar 2021. Het rentepercentage bedroeg 8%. De rechtbank heeft geoordeeld dat de hoogte van deze rente in strijd is met het evenredigheidsbeginsel en moet worden gesteld op 4%. Dat percentage was in die jaren van toepassing op de andere belastingmiddelen, zoals de inkomstenbelasting.

Deze uitspraak is relevant voor alle belastingplichtigen in de vennootschapsbelasting die belastingrente berekend hebben gekregen op hun aanslag.

Achtergrond

Belastingrente is verschuldigd indien niet tijdig een aanslag is aangevraagd of aangifte is ingediend en er een bedrag aan belasting moet worden betaald. Tot voor kort gold voor de belastingrente in de vennootschapsbelasting het minimum van 8%. Dit tarief is zo hoog, omdat dit was gekoppeld aan de wettelijke rente voor handelstransacties. Sinds 1 januari 2024 is dat zelfs verhoogd naar 10%. Er is altijd veel kritiek geuit op de hoogte van dit percentage, omdat dit percentage niet marktconform is, omdat het percentage voor andere belastingmiddelen veel lager is en omdat het hoge tarief vooral een budgettair doel leek te hebben.

Het idee achter dit hoge percentage is dat het belastingplichtige zou moeten stimuleren om tijdig aangifte te doen of een voorlopige aanslag aan te vragen, zodat de te betalen belasting al snel na afloop van het boekjaar wordt betaald. Alleen als binnen vier maanden na afloop van het boekjaar een aanslag wordt aangevraagd naar precies het juiste bedrag van de belastbare winst, wordt geen belastingrente in rekening gebracht. In de praktijk blijkt dit niet eenvoudig, omdat het bepalen van de belastingpositie complex is. Veel belastingplichtigen worden dan ook geconfronteerd met hoge bedragen aan belastingrente.

Exceptieve toetsing

Tot aan de coronacrisis was het percentage belastingrente opgenomen in de wet. Bepalingen die in de wet staan, mogen vanwege het toetsingsverbod, niet worden getoetst aan de algemene rechtsbeginselen. Tijdens de coronacrisis wilde de wetgever echter de mogelijkheid hebben om dit rentepercentage snel aan te kunnen passen en daarom is het percentage van de belastingrente overgebracht naar het Besluit Belasting- en invorderingsrente. Een dergelijk besluit kan wel worden getoetst aan de algemene rechtsbeginselen, waaronder het evenredigheidsbeginsel. Dit heet exceptieve toetsing en dat heeft Rechtbank Noord-Nederland ook gedaan.

Uitspraak

De rechtbank heeft geoordeeld dat dit Besluit Belasting- en invorderingsrente onverbindend moet worden verklaard, omdat de regelgever het tarief van de belastingrente in de vennootschapsbelasting in redelijkheid niet kon koppelen aan de wettelijke rente voor handelstransacties (met de ondergrens van 8%). Die rente is

namelijk bedoeld voor handelsvorderingen. De rechtbank oordeelt dat een nog niet geformaliseerde belastingschuld geen handelsvordering is. De rechtbank geeft in de uitspraak voorts aan dat zij moeite heeft om te achterhalen welk doel de besluit/wetgever met dit hoge tarief precies voor ogen heeft gehad. In de eerdere totstandkomingsgeschiedenis is opgenomen dat de belastingrenteregeling is gebaseerd op de regeling van de verzuimrente in het bestuursrecht, waardoor het hoge percentage geoorloofd zou zijn. Die verzuimrenteregeling ziet echter op een *betalingsverzuim*, terwijl de belastingrente wordt berekend bij een *aangifteverzuim*. De rechtbank vindt dit dus geen rechtvaardiging voor het hanteren van dit hoge percentage. De rechtbank oordeelt dat bij de afweging van de betrokken belangen, de regelgever dus niet in redelijkheid tot deze 8% heeft kunnen komen. De aanzienlijke nadelige gevolgen zijn onevenredig in verhouding tot de met de regel te dienen, onduidelijke doelen. Daarom moet volgens de rechtbank de belastingrente worden berekend met in achtneming van het tarief van 4%.

We hebben nog niet gesproken met de Belastingdienst. Het is waarschijnlijk dat de Belastingdienst in hoger beroep gaat of wellicht in sprongcassatie bij de Hoge Raad gaat.

Commentaar KPMG Meijburg & Co

Deze uitspraak is relevant voor alle belastingplichtigen in de vennootschapsbelasting die belastingrente berekend hebben gekregen op hun aanslag. Effectief geldt dit voor de belastingrente die vanaf 1 januari 2022 is berekend.

Wij raden aan om bezwaar te maken tegen de beschikking belastingrente die op de aanslag staat. In geval van een definitieve aanslag, moet dit binnen zes weken na dagtekening van de aanslag.

Betreft het een beschikking belastingrente op een voorlopige aanslag, dan moet eerst een verzoek om herziening van die belastingrente worden gedaan. Dit verzoek om herziening kan worden gedaan tot zes weken na de dag van dagtekening van de definitieve aanslag over dat jaar.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Rian Waaijer, fiscaal advocaat, of met uw bekende Meijburgadviseur

KPMG Meijburg & Co
7 november 2024

De in dit memorandum opgenomen informatie is van algemene aard en heeft geen betrekking op de specifieke omstandigheden van een bepaald individu of een bepaalde entiteit. Hoewel bij de totstandkoming van dit memorandum de grootst mogelijke zorgvuldigheid is betracht, kunnen wij niet garanderen dat de daarin opgenomen informatie op de datum van ontvangst juist en volledig is of dat in de toekomst zal blijven. Op grond van deze informatie dient geen actie ondernomen te worden zonder adequate professionele advisering na een grondig onderzoek van de specifiek van toepassing zijnde situatie.